

The Relationship between Family Structure and the Use of Cyberspace in Self-Sacrificing Women: The Mediating Role of Sense of Security

Nameni, E. * Associate Professor of Counseling, Department of Educational Sciences, Hakim Sabzevari University, Sabzevar, Iran.

Hosseiniyan M.A in counseling, Islamic Azad University E-Campus, Tehran, Iran

Shalamzari, M.

Abstract

The end of the war and the return of combatants to their families has had adverse effects on family members, especially the wives, due to the stresses caused by the war and its destructive effects. The aim of this study was to investigate the mediating role of sense of security in the relationship between family structure and the use of cyberspace in self-sacrificing women. To this end, the descriptive-correlational research method was employed. The statistical population included all the self-sacrificing women in Shahr-e-kord, Iran. The data collection instruments were the Olson Adaptability and Family Solidarity Questionnaire, the Poorjebelli and Rezaei Cyberspace Use Scale and the Maslow Psychological Security Questionnaire. Pearson correlation test and path analysis were used to analyze the data. The results showed that the amount of cyberspace use is affected by family structure directly (-1.80) and indirectly (-0.11) through sense of security. Based on the findings of this study, it can be concluded that the relationship between family structure and the use of cyberspace in self-sacrificing women is not a simple linear one, and it can be mediated by sense of security ($P < 0.05$).

Keywords: sense of security, cyberspace, family structure, self-sacrificing women.

* Corresponding Author: a.namani@hsu.ac.ir

رابطه ساختار خانواده با میزان استفاده از فضای مجازی در زنان ایثارگر: نقش میانجی گرانه احساس امنیت

ابراهیم نامنی*
دانشیار مشاوره، گروه علوم تربیتی، دانشگاه حکیم سبزواری، خراسان
رضوی، ایران
مرضیه حسینیان شلمزاری
کارشناس ارشد مشاوره، دانشگاه آزاد اسلامی واحد الکترونیکی، تهران،
ایران

چکیده

اتمام جنگ و یا برگشت رزمندگان به خانواده به سبب استرس های ناشی از جنگ و آثار مخرب آن، تاثیرات نامطلوبی بر خانواده بویژه همسران گذاشته است. پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش میانجی احساس امنیت در رابطه ساختار خانواده با میزان استفاده از فضای مجازی در زنان ایثارگر انجام شد. روش پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش، شامل کلیه زنان ایثارگر، شهر شهرکرد بودند. ابزار گردآوری داده ها، پرسشنامه انطباق پذیری و همبستگی خانوادگی اولسون، پرسشنامه میزان استفاده از فضای مجازی پورجلی و رضائی و پرسشنامه امنیت روانی مزلو بود. جهت تجزیه و تحلیل داده ها نیز از آزمون همبستگی پیرسون و تحلیل مسیر استفاده شد. نتایج حاکی از آن بود که ساختار خانواده به صورت مستقیم بر میزان استفاده از فضای مجازی ($-0/11$) و به صورت غیر مستقیم یعنی از طریق احساس امنیت بر میزان استفاده از فضای مجازی ($-0/11$) تأثیر گذار است ($p < 0/05$). بر اساس یافته های این پژوهش می توان نتیجه گرفت که رابطه ساختار خانواده با میزان استفاده از فضای مجازی در زنان ایثارگر یک رابطه خطی ساده نیست و احساس امنیت می تواند این رابطه را میانجی گری نماید.
کلیدواژه ها: احساس امنیت، فضای مجازی، ساختار خانواده، زنان ایثارگر.

مقدمه

جنگ، به‌عنوان یک عامل بسیار استرس‌زا دارای پیامدهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و روان‌شناختی است که در طول نسل‌های متعدد تأثیر بسیاری بر ابعاد گوناگون انسان و روابط با اعضای خانواده و اجتماع باقی می‌گذارد (لامبرت^۱، ۲۰۱۳). به‌نظر می‌رسد پس از اتمام جنگ و یا برگشت رزمندگان به خانواده به‌سبب استرس‌های ناشی از جنگ و آثار مخرب آن بر روح و روان افراد، تأثیرات نامطلوبی بر خانواده به‌ویژه همسران گذاشته باشد (ایدلخانی و حیدری، ۱۳۹۵). در همین راستا، نتایج تحقیقات بوجیک^۲ و همکاران (۲۰۱۴) نشان داد که مراقبت از افراد جانباز به‌شدت سلامت و کیفیت زندگی سایر اعضا علی‌الخصوص همسران افراد جانباز را تحت تأثیر قرار می‌دهد. بنابراین، به‌طور خلاصه می‌توان گفت، کاهش احساسات و کاهش کیفیت زندگی افراد جانباز، پیامدهای روحی متفاوت برای اعضای خانواده و به‌خصوص همسران چون انزوای اجتماعی و در نتیجه رو آوردن به فضاهای مجازی را در پی دارد (خجیر، ۱۳۹۶). با توجه به مطالب عنوان‌شده، زنان ایثارگر^۳ به‌دلیل اینکه بیشتر در محیط محدود خانه به‌سر می‌برند، جهت پرکردن اوقات فراغت، گرایش بیشتری به استفاده از شبکه‌های مجازی دارند.

به گفته هانسن^۴ و همکاران (۲۰۱۱) امروزه یکی از فناوری‌های نوین، شبکه‌های اجتماعی مجازی است. ما در عصر شبکه‌ها زندگی می‌کنیم و تنها در چند دهه اخیر، میلیاردها نفر با استفاده خلاقانه از رسانه‌های اجتماعی و با اتصال به شبکه‌ای جهان‌گستر، زندگیشان را تغییر داده‌اند. در سال ۱۳۸۷ بود که مفهوم فضای مجازی به‌طور گسترده با حضور اورکات میان کاربران ایرانی رواج پیدا کرد (مجردی و همکاران، ۱۳۹۳). منظور از شبکه‌های اجتماعی مجازی (فیسبوک، تویتر، واتساپ، مای اسپیس و غیره) آن دسته از وب‌سایت‌ها و نرم‌افزارهایی هستند که طیف وسیعی از تعاملات اجتماعی با دوستان و اعضای خانواده را میسر می‌سازند. در واقع، شبکه اجتماعی، شبکه‌ای متشکل از افراد و گروه‌ها و ارتباطات بین آنهاست (مولایی، ۱۳۸۹).

-
1. Lambert
 2. Buijck
 3. sacrificing women
 4. Hanssen

نتایج تحقیقات بسیاری نشان دادند که یکی از عواملی که می‌تواند بر میزان استفاده از فضای مجازی مؤثر باشد، ساختار خانواده^۱ است. در همین راستا، شارایوسکا و استودوسکا^۲ (۲۰۱۷) در پژوهشی به این یافته رسیدند که روابط خانوادگی و رضایت از زندگی خانوادگی بر نحوه استفاده اعضای خانواده از فضای مجازی برای اوقات فراغت تأثیر گذار بود. تکبیری و نظیری (۱۳۹۶) در پژوهشی عنوان نمودند که نبود همبستگی لازم در خانواده، فرد را به شبکه‌های اجتماعی متوسل می‌کند، به گونه‌ای که بخواهد تنهایی خود را پر کند. انصاری و همکاران (۱۳۹۵) نیز عنوان نمودند استفاده از فضای مجازی با کاهش ارتباطات رودرروی اعضای خانواده همبستگی دارد و هرچه ارتباطات اعضای خانواده کم‌رنگ‌تر شود، روی آوردن آنان به فضای مجازی بیشتر می‌شود. انسجام خانواده، احساس همبستگی، پیوند و تعهد عاطفی است که اعضای یک خانواده نسبت به هم دارند (گرین و ورنر^۳، ۱۹۹۶؛ به نقل از چویی^۴، ۲۰۱۲). انسجام، به‌عنوان یکی از ساختارهای پرنفوذ خانواده، بعد مهمی برای تلاش جهت درک متقابل میان اعضای خانواده است (حسین خازنده و همکاران، ۲۰۱۳). خانواده منسجم، توسط جو خانوادگی حمایتی و تفاهم و درک اعضای آن شناخته می‌شوند که اعضای آن تمایل به درک و کمک برای برطرف کردن نیازها و دغدغه‌های افراد خانواده دارند (نظیر^۳ و همکاران، ۲۰۱۳). به‌عبارت‌دیگر، انسجام خانواده نشانه پیوندهای عاطفی است که اعضای خانواده نسبت به یکدیگر دارند و شامل مؤلفه‌هایی مانند رابطه عاطفی، تعامل خانوادگی، روابط پدر و مادر، رابطه فرزندان و والدین، نوع دوستی و علائق و نهایتاً، نحوه گذراندن اوقات فراغت است (دی گراف^۴ و همکاران، ۲۰۱۱).

باتوجه به رابطه بین ساختار خانواده با استفاده از فضای مجازی، در این پژوهش محقق به دنبال عاملی است که بتواند روابط بین عوامل مذکور را میانجی‌گری کند و از آنجا که احساس امنیت^۵ خمیرمایه آرامش روان، امید و پویایی اعضای خانواده به‌شمار می‌آید (برگیم^۶ و همکاران، ۲۰۱۳) و سلامت روانی را افزایش داده و استرس را قابل تحمل می‌کند. بنابراین، در این تحقیق از احساس

-
1. family structure
 2. Sharaievskaa & Stodolskab
 3. Nazir
 4. DeGraaf
 5. sense of security
 6. Bergheim

امنیت به عنوان عامل میانجی یاد شده است. سوآرز و لوپز^۱ (۲۰۱۴) به این نتیجه رسیدند که امنیت روانی تأثیر مستقیمی در استفاده درست افراد از شبکه‌های اجتماعی دارد. گیبارد^۲ و همکاران (۲۰۱۷)، در پژوهشی عنوان نمودند که دستیابی به امنیت روانی می‌تواند تأثیر مستقیمی بر عملکرد یک تیم داشته باشد. در همین راستا، براساس نظریه انتخاب گلسر^۳ (۲۰۱۰) می‌توان گفت، امنیت برای تک‌تک افراد به عنوان یکی از مؤلفه‌های نیاز به بقاست. افرادی که نیاز به بقای بالاتری دارند به دنبال کسب امنیت بیشتری هستند (گلسر، ۲۰۱۰، ترجمه فیروزبخت، ۱۳۹۵). در ادامه می‌توان به نظر ریس^۴ و همکاران (۲۰۱۱) اشاره کرد که احساس امنیت روانی را به عنوان جهت‌گیری کلی نافذ در نظر می‌گیرند که منجر به شکل‌گیری باورهایی می‌شود؛ مانند اینکه محرک‌های درونی و بیرونی که در مسیر زندگی قرار دارند، قابل پیش‌بینی و توضیح‌پذیر هستند و فرد از منابع و توانایی‌هایی برای مواجهه با مجموعه‌ای از این محرک‌ها برخوردار است که احساس امنیت روانی مواجهه با این محرک‌ها را به دنبال می‌آورد. با عنایت به مطالب عنوان شده افراد با امنیت روانی بالا و ساختار خانوادگی مستحکم به محرک‌های بیرونی از جمله فضای مجازی به گونه‌ای درست و برنامه‌ریزی شده پاسخ می‌دهند. با توجه به نکات مطرح شده می‌توان اهمیت نقش میانجی امنیت روانی در رابطه ساختار خانواده با استفاده از فضای مجازی را درک کرد.

امنیت به عنوان یکی از نیازهای اولیه و غریزی از دیرباز یکی از دغدغه‌های اساسی بشر در حوزه‌های مختلف زندگی بوده است (کرزویچ^۵ و همکاران، ۲۰۱۴). احساس امنیت در مفهوم اول به آسایش خاطر ناشی از اطمینان شخص به ارضای نیازمندی‌ها و خواهش‌های خود و در مفهوم دوم به اطمینان از اینکه هیچ کس او را تهدید نمی‌کند، برمی‌گردد (حق شناس، ۱۳۹۷). براساس نظریه انتخاب گلسر، امنیت به عنوان یکی از مؤلفه‌های نیاز به بقاست و افرادی که نیاز به بقای بالاتری دارند، به دنبال کسب امنیت بیشتری هستند (گلسر، ۲۰۱۲، ترجمه صاحبی، ۱۳۹۱). احساس امنیت، ارضای نیازهای بالاتر را امکان‌پذیر می‌سازد و شخص را به ظاهر شدن و فراگیری مهارت‌ها

-
1. Soares & Lopes
 2. Gibbard
 3. Glasser
 4. Raes
 5. Kruzich

برمی‌انگیزد؛ این جمله بدین معناست که در انتخاب ایمنی و رشد، امنیت غالب‌تر است و لذا نیاز به آن بر نیاز به رشد غلبه می‌کند (مازلو^۱، ۱۹۷۰، ترجمه رویگریان، ۱۳۸۵).

لازم به ذکر است دستیابی به الگوی خانواده سالم و توانمند در خانواده‌های ایثارگر به‌عنوان جامعه هدف بنیاد شهید، مستلزم وجود احساس رضایت خاطر و امنیت در زنان ایثارگر و نبود نگرانی شدید در آنان است. با توجه به مطالب عنوان‌شده و نقش امنیت روانی در پویایی و آرامش خاطر زنان ایثارگر در روابط و موقعیت‌های بین‌فردی، محقق در پژوهش حاضر درصدد پاسخگویی به این سؤال است که آیا احساس امنیت در رابطه ساختار خانواده با استفاده از فضای مجازی زنان ایثارگر نقش میانجی ایفا می‌کند؟

مواد و روش

این پژوهش از نظر هدف در زمره پژوهش‌های بنیادی محسوب می‌شود و به‌لحاظ روش توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش حاضر عبارت است از کلیه زنان ایثارگر شهر شهرکرد تحت پوشش بنیاد شهید و امور ایثارگران شهرکرد در سال ۱۳۹۸ می‌باشد. حجم جامعه طبق بررسی‌های انجام‌شده ۴۰۰ نفر برآورد شد و براساس جدول مورگان ۱۹۶ به‌صورت در دسترس انتخاب شدند. نحوه انتخاب نمونه بدین گونه بود که بعد از اجرای پرسشنامه میزان استفاده از فضای مجازی بین زنان ایثارگر، افرادی که نمرات پرسشنامه آنها از نمره برش بالاتر (بدین معنا که نمرات به‌دست‌آمده از پرسشنامه استفاده از فضای مجازی بین ۶۰ تا ۱۲۰ به‌دست آمد) بود و میزان استفاده بیشتری از فضای مجازی داشتند به روش در دسترس انتخاب شدند.

در پژوهش حاضر جهت جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های سنجش ساختار خانواده، میزان استفاده از فضای مجازی پورجلی و رضایی و امنیت روانی مازلو استفاده شد که پرسشنامه‌های مذکور به‌طور کامل در ادامه شرح داده شده است. داده‌های به‌دست‌آمده از نمرات این تحقیق توسط نرم‌افزار آماری آموس و اس پی اس در دو سطح توصیفی و استنباطی تحلیل شد. در سطح توصیفی از شاخص‌هایی همچون میانگین، انحراف معیار و فراوانی و در سطح استنباطی از روش همبستگی پیرسون و همچنین تحلیل مسیر با نرم‌افزار آموس استفاده شد.

ابزار پژوهش

سنجش ساختار خانواده (ارزیابی انطباق‌پذیری و همبستگی خانواده)

این مقیاس یک ابزار ۲۰ سؤالی است که توسط السون^۱ و همکاران در سال ۱۹۹۶ برای سنجش دو بعد عمده عملکرد خانواده یعنی همبستگی و انطباق‌پذیری تدوین شده است. این مقیاس بر اساس الگوی حلقوی پیچیده عملکرد خانواده ساخته شده است که بر وجود سه بعد محوری در عملکرد خانواده، یعنی همبستگی، انطباق‌پذیری (قدرت تغییر کردن) و ارتباط تأکید دارد. سنجش ساختار خانواده (ارزیابی انطباق‌پذیری و همبستگی خانواده، سومین ابزار از یک رشته ابزار است که برای سنجیدن دو بعد از این سه بعد ساخته شده است. این ابزار برای قراردادن خانواده‌ها در «الگوی حلقوی پیچیده» تدوین شده است و این کار را با سنجیدن نظر اعضا نسبت به خانواده خود در وضع حاضر (ادراک) و در وضعیت دلخواه (ایدئال) آنها انجام می‌دهد. بنابراین، در این مقیاس به همان ۲۰ سؤال به دو طریق متفاوت پاسخ داده می‌شود. این پرسشنامه را می‌توان با تغییر واژه‌های بعضی از سؤال‌های آن روی زن و شوهرها نیز اجرا کرد (مثلاً سؤال اول به این صورت تغییر می‌کند، «ما از یکدیگر کمک می‌گیریم»). برای هر یک از سه بعد عملکرد خانواده، مقیاس‌های درجه‌بندی بالینی نیز وجود دارد.

شیوه نمره‌گذاری سؤالات به طریقه لیکرت (تقریباً همیشه=۵ و تقریباً هرگز=۱) می‌باشد. نمره کل مقیاس، جمع نمره تمام پرسش‌ها، نمره همبستگی خانواده با جمع نمره سؤال‌های فرد، و نمره انطباق‌پذیری خانواده با جمع نمره سؤال‌های زوج به دست می‌آید. لازم به ذکر است، هرچه نمره همبستگی بالاتر باشد، خانواده به هم تنیده‌تر محسوب می‌شود و هرچه نمره انطباق‌پذیری بیشتر باشد، خانواده آشفته‌تر به حساب می‌آید.

السون و همکاران (۱۹۸۵)، ضریب پایایی مقیاس ارزیابی انطباق‌پذیری و پیوستگی خانواده را به روش آلفای کرونباخ برای پیوستگی، انطباق‌پذیری و برای کل مقیاس ارزیابی انطباق‌پذیری و پیوستگی خانواده به ترتیب ۰/۹۸، ۰/۷۸ و ۰/۹۰ به دست آورد. نتایج پژوهش کیانی و همکاران (۱۳۸۹) نشان داد مقیاس ارزیابی انطباق‌پذیری و همبستگی خانواده با آلفای کرونباخ ۰/۶۸ برای کل ابزار، آلفای ۰/۷۷ برای همبستگی خانواده و آلفای ۰/۶۲ برای انطباق‌پذیری از همسانی درونی

نسبتاً خوبی برخوردار است. در پژوهش مظاهری و همکاران (۱۳۹۲) جهت سنجش روایی همگرا و واگرا از طریق محاسبه ضریب همبستگی مقیاس انسجام و انعطاف‌پذیری خانواده با چندین پرسشنامه بهره گرفته شد و نتایج حاکی از آن بود که مقیاس انسجام و انعطاف‌پذیری خانواده با مقیاس‌های استرس فرزندپروری، خرده‌مقیاس‌های اضطراب، استرس و افسردگی، مشکلات رفتاری کودکان، وقایع زندگی، مقیاس رضایت خانواده و مقیاس تعاملات خانواده با انسجام متوازن و انعطاف متوازن (به‌عنوان کارکردهای مثبت خانواده) همبستگی منفی و با خرده‌مقیاس‌های به‌هم‌تنیده، گسسته، آشفته و نامتعطف (به‌عنوان کارکردهای منفی خانواده) همبستگی مثبت وجود داشت که نشان از روایی رضایت‌بخش این پرسشنامه بود.

پرسشنامه میزان استفاده از فضای مجازی

به‌منظور سنجش میزان استفاده از فضای مجازی از پرسشنامه ۳۰ سؤالی پورجیلی و رضایی (۱۳۹۶) استفاده شد. این پرسشنامه براساس یک طیف پاسخ‌دهی لیکرت (خیلی زیاد=۴ تا خیلی کم=۱) پاسخ داده می‌شود و از جمع جبری سؤالات نمره کل آزمودنی محاسبه می‌شود. در این پرسشنامه نمره آزمودنی بین ۳۰ تا ۱۲۰ قرار می‌گیرد. پورجیلی و رضایی (۱۳۹۶) پایایی پرسشنامه را از طریق آلفای کرونباخ برابر با ۰/۷۵ گزارش نمودند. همچنین، برآورد «اعتبار» پرسشنامه نیز از طریق «اعتبار صوری» صورت گرفته است که مورد تأیید قرار گرفت (۱-۳۰ ضعیف).

پرسشنامه امنیت روانی

این پرسشنامه را مازلو (۱۹۵۲)، برای بررسی وضعیت روانی و خانوادگی طراحی کرده است. دارای ۶۲ گویه در راستای سنجش احساسات افراد در مورد امور مختلف زندگی روزمره است که به صورت بلی=۱ و خیر=۰ نگرش آزمودنی را می‌سنجد. این پرسشنامه پانزده مؤلفه دارد: ناسازگاری محیطی، پارانوایا، اعتقاد به خود، اشتیاق به زندگی، افسردگی، احساس سعادت‌مندی، امنیت اجتماعی، خودآگاهی، اعتماد به نفس، احساس عصبانیت، یاس و ناامیدی، علاقه به زندگی، سازگاری با دیگران، احساس سلامت و احساس حقارت. این پرسشنامه در کشورهای مختلف کاربردهای فراوانی داشته و به همین خاطر به زبان‌های گوناگون ترجمه و در کشورهای زیادی مورد استفاده قرار گرفته و هنجاریابی شده است (زارع و امین‌پور، ۱۳۹۰). پایایی به‌دست‌آمده

برای عامل‌های آزمون احساس امنیت روانی بین ۰/۳۶ تا ۰/۶۴ و برای کل مقیاس ۰/۷۸ به‌دست آمد (مازلو، ۱۹۵۲). روایی پرسشنامه با استفاده از نظرات استادان راهنما و مشاور، به‌خوبی ارزیابی و تأیید شده است. زارع و امین‌پور (۱۳۹۰) در پژوهشی پایایی این مقیاس با روش همسانی درونی مورد، ۰/۶۰ را به‌دست آوردند. همچنین مقاتلی و همکاران (۱۳۹۵) با استفاده از روش تحلیل واریانس ضریب همبستگی ۰/۴۰ را به‌دست آوردند و پایایی این پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۶ به‌دست آمد.

یافته‌ها

ابتدا نمونه موردبررسی برحسب ویژگی‌ها و پرسش‌های جمعیت‌شناختی (فراوانی، سن و تحصیلات) با استفاده از جدول توصیف شده است.

جدول ۱. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی پاسخگویان

تعداد	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی	
۴۱	۲۰/۹	۲۰/۹	۲۰/۹	۳۱-۴۰ سال
۱۳۸	۷۰/۴	۷۰/۴	۹۱/۳	۴۱-۵۰ سال
۱۷	۸/۷	۸/۷	۱۰۰	۵۰ به بالا
۱۹۶	۱۰۰	۱۰۰		کل
۳۱	۱۵/۸	۱۶/۱	۱۶/۱	کاردانی
۱۴۸	۷۵/۵	۷۷/۱	۹۳/۲	کارشناسی
۱۳	۶/۶	۶/۸	۱۰۰	کارشناسی ارشد
۴	۲			بدون جواب
۱۹۶	۱۰۰			کل

جدول (۱) نشان‌دهنده آن است که اکثریت شرکت‌کنندگان میانسال با دامنه سنی ۴۱-۵۰ سال می‌باشند و اکثریت دارای تحصیلات کارشناسی بوده‌اند. اطلاعات توصیفی پژوهش شامل میانگین، انحراف معیار، کجی و کشیدگی هریک از متغیرهای مورد مطالعه در جدول (۱) آورده شده است.

جدول ۲. یافته‌های توصیفی مؤلفه‌های امنیت روانی، ساختار خانواده و میزان استفاده از فضای مجازی

مؤلفه	ابعاد متغیر	تعداد میانگین انحراف معیار کجی کشیدگی
امنیت	نمره کل امنیت روانی	۱۹۶ ۳۲/۱۶ ۸/۴۶ ۰/۳۹ - ۱/۶۴
ساختار خانواده	همبستگی	۱۹۶ ۲۳/۶۱ ۷/۸۱ ۰/۶۷ ۰/۳۶
	انطباق‌پذیری	۱۹۶ ۳۰/۰۲ ۹/۹۳ ۰/۴۱ - ۰/۷۷
	نمره کل ساختار خانواده	۱۹۶ ۵۳/۶۴ ۱۵/۱۷ ۰/۰۷ - ۰/۷۵
فضای مجازی	فضای مجازی	۱۹۶ ۸۴/۷۸ ۱۶/۱۲ ۰/۲۶ - ۰/۳۳

باتوجه به جدول (۲) می‌توان گفت، بالاترین میانگین متعلق به استفاده از فضای مجازی و پایین‌ترین میانگین متعلق به مؤلفه همبستگی می‌باشد. جهت بررسی بهنجار (نرمال) بودن داده‌ها از آزمون کجی و کشیدگی استفاده شد که نتایج آن در تمامی متغیرها بین $+۲/۵۸$ تا $-۲/۵۸$ می‌باشد که نشان از بهنجاری بودن داده‌ها می‌باشد.

باتوجه به این نکته که ماتریس همبستگی مبنای تجزیه و تحلیل مدل‌های علی، خصوصاً مدل‌یابی معادلات ساختاری است، لذا قبل از پرداختن به آزمون الگوی نظری، ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش همراه با ضرایب همبستگی آنها در جدول (۳) ارائه شده است تا رابطه بین متغیرها مورد بررسی قرار گیرد.

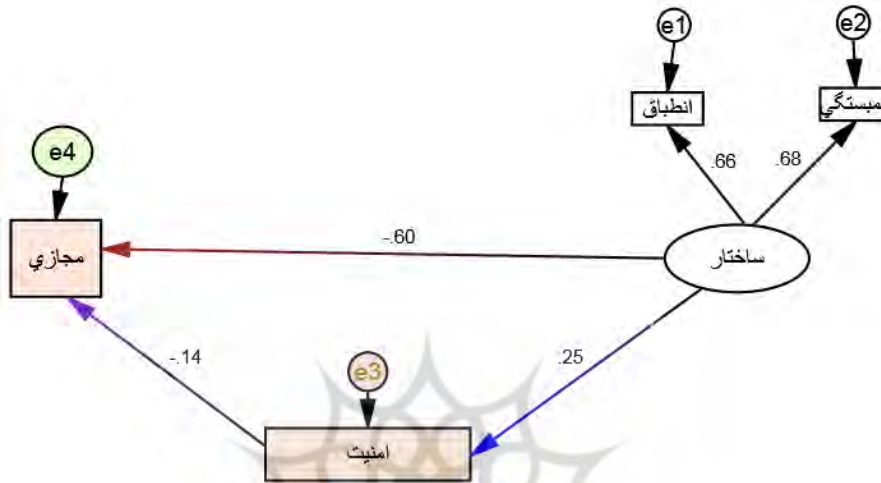
جدول ۳. آزمون همبستگی بین متغیرهای پژوهش

متغیر	امنیت روانی	ساختار خانواده	فضای مجازی
امنیت روانی	۱		
ساختار خانواده	۰/۱۹**	۱	
استفاده از فضای مجازی	-۰/۲۹**	-۰/۴۹**	۱

($P < ۰/۰۱$ ** $P < ۰/۰۵$ *)

نتایج جدول (۳) نشان می‌دهد که بین ساختار خانواده ($-۰/۴۹$) و امنیت روانی ($-۰/۲۹$) با فضای مجازی رابطه منفی معنی‌داری وجود دارد. همچنین بین ساختار خانواده و امنیت روانی ($۰/۱۹$) رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد.

جهت ارزیابی نقش میانجی امنیت روانی لازم است که اثر مستقیم و غیرمستقیم متغیرها ساختار خانواده با استفاده از فضای مجازی محاسبه شود. لذا پس از اطمینان یافتن از بهنجار بودن متغیرهای وابسته، کلیه روابط میان متغیرها براساس مدل مفهومی تحقیق مورد بررسی قرار گرفت.

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش حاضر

در جدول (۴) شاخص‌های مربوط به برازش مدل مسیر ارائه شده است که نشان‌دهنده برازش مطلوب مدل است.

جدول ۴. نشانگرهای برازش مدل

نتیجه	مقدار رضایت‌بخش	مقدار برازش	نشانگر برازش
تأیید مدل	کوچکتر از ۳	۱/۱۴	نسبت کای اسکوئر به درجه آزادی
تأیید مدل	نزدیک به ۰/۹ یا بیشتر	۰/۹۹	نرم‌شده برازندگی
تأیید مدل	بزرگتر از ۰/۹	۰/۹۹	شاخص نیکویی برازش
عدم تأیید مدل	بزرگتر از ۰/۹	۰/۹۷	تعدیل‌شده نیکویی برازش
تأیید مدل	بزرگتر از ۰/۹	۰/۹۹	برازندگی فراینده
قابل قبول	کوچکتر از ۰/۰۸	۰/۰۲۷	مجدور میانگین مربعات خطای تقریب

لازم به ذکر است، مقدار مجذور میانگین مربعات خطای تقریب (RMSEA) را بین ۰/۰۵ الی ۰/۰۸ را قابل قبول و مقادیر بین ۰/۰۸ الی ۰/۱۰ برازش متوسط و مقادیر بالاتر از ۰/۱۰ را برازش ضعیف مدل تلقی می کنند (Ho, 2006).

بر اساس نمودار (۱) تحلیل مسیر برای اثرات مستقیم نتایج جدول زیر را همراه دارد.

جدول شماره ۵. ضرایب و معنی داری اثر مستقیم مؤلفه‌های تحقیق

معنی داری	آماره	بتای استاندارد	ضریب	متغیر ملاک	متغیر پیش‌بینی‌کننده
		شده	استاندارد نشده		
$p < 0/001$	-۵/۴۳۵	-۰/۵۹	-۱/۴۶	فضای مجازی	ساختار
$p < 0/05$	-۲/۰۱۷	-۰/۱۴	-۰/۲۶	فضای مجازی	امنیت روانی
$p < 0/001$	۲/۶۵۶	۰/۲۵	۰/۳۲	امنیت روانی	ساختار
$p < 0/001$	---	-----	۱	انطباق	ساختار
$p < 0/001$	۵/۷۱۵	۰/۶۸	۰/۸۱	همبستگی	ساختار

یافته‌های جدول ۵ نشان می‌دهد که اثر مستقیم مؤلفه ساختار خانواده و امنیت روانی بر استفاده از فضای مجازی معنی دار است ($p - value < 0/05$)؛ همچنین سطح معنی داری اثر مستقیم ساختار خانواده بر امنیت روانی معنی دار به دست آمد ($p - value < 0/001$)؛ در ادامه با دخالت مؤلفه امنیت روانی بر رابطه بین دو مؤلفه فوق، نقش میانجی این مؤلفه را مورد ارزیابی قرار داده‌ایم که نتیجه آن در جدول شماره (۶) آمده است.

جدول شماره ۶. ضرایب و معنی داری اثر غیر مستقیم مؤلفه ساختار خانواده بر استفاده از فضای مجازی

معنی داری	آماره	بتای استاندارد	ضریب	نوع اثر	متغیر ملاک	متغیر پیش‌بینی‌کننده
		شده	نشده			
$p < 0/005$	-۲/۰۱۳	-۰/۰۳۴	-۰/۰۸۴	غیر مستقیم (نقش واسطه امنیت روانی)	فضای مجازی	ساختار

برای بررسی اثر متغیر میانجی امنیت روانی در رابطه بین ساختار خانواده با میزان استفاده از فضای مجازی از آزمون سوبل استفاده شد. آنچه از نتایج جدول (۶) برمی‌آید این است که ساختار خانواده اثر غیرمستقیم بر میزان استفاده از فضای دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از انجام پژوهش حاضر، بررسی نقش میانجی‌گرانه احساس امنیت در رابطه بین ساختار خانواده با استفاده از فضای مجازی بود. نتایج پژوهش حاضر نشان داد بین ساختار خانواده و استفاده از فضای مجازی رابطه معنی‌داری وجود دارد. این نتیجه با پژوهش‌های لويس^۱ و همکاران (۲۰۱۵)، پریس^۲ (۲۰۰۹)، محمدی (۱۳۹۵)، جعفرزاده داشبلاغ و همکاران (۱۳۹۴) و صدیق اورعی و همکاران (۱۳۹۲) هم‌راستا می‌باشد؛ چراکه آنان در تحقیقات خود به این یافته رسیدند که بین استفاده از فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی با ساختار خانواده رابطه معنی‌داری وجود دارد. علاوه بر این شارایوسکا و استودوسکا (۲۰۱۷)، کلایتون (۲۰۱۴)، والنزوئلا^۳ و همکاران (۲۰۱۴) و دیو و تولان^۴ (۲۰۱۵)، در تحقیقات خود این یافته را نشان داده‌اند که بین میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی و کیفیت رابطه، ناسازگاری و تعارض بین زوجین رابطه معنی‌داری وجود دارد. همچنین، تکبیری و نظیری (۱۳۹۶) در پژوهشی به‌طور مستقیم این یافته را عنوان نمودند که خانواده زمانی که از انسجام پایینی برخوردار باشد، زوجین را به سمت استفاده آسیب‌زا از فضای مجازی می‌کشاند.

در تبیین نقش همبستگی خانواده در کاهش استفاده از فضای مجازی باید به تأثیرات آن بر شکل‌گیری الگوهای ارتباط بین فردی اشاره کرد. در همین راستا آمبر و کارل^۵ (۲۰۰۹) عنوان نمودند که همبستگی خانواده بر الگوهای ارتباطی افراد تأثیر می‌گذارد. به‌عنوان مثال می‌توان به توانایی ایجاد روابط صمیمی، ظرفیت برای حمایت عاطفی و روانی از اطرافیان، برقراری روابط اجتماعی گسترده و فراهم کردن راه‌حل در زمان‌های مواجهه با مسائل اجتماعی اشاره کرد.

-
1. Lewis
 2. Pierce
 3. Valenzuela
 4. Dew & Tulane
 5. Amber & Carole

به عبارت دیگر می‌توان گفت، افرادی که در خانواده‌های منسجم زندگی می‌کنند، عواطف و گرمی روابط، عشق و علاقه به یکدیگر، و احساس مسئولیت و تعهد در برابر یکدیگر را تجربه می‌کنند و می‌توانند احساسات، نگرانی‌ها، دغدغه‌ها و دل‌مشغولی‌های خود را آزادانه و بدون احساس ترس یا طردشدن در میان بگذارند. در واقع جو عاطفی خانوادگی گرم و پذیرنده فرد را در مقابل آسیب‌های روانی از قبیل اضطراب، افسردگی و مشکلات دنیای مجازی امروز همچون سپری محافظت می‌کند. در همین راستا، تکبیری و نظیری (۱۳۹۶) در پژوهشی عنوان نمودند که نبود همبستگی لازم در خانواده، فرد را به شبکه‌های اجتماعی متوسل می‌کند، به گونه‌ای که بخواهد تنهایی خود را پر کند. با توجه به مطالب عنوان شده می‌توان این‌گونه نتیجه‌گیری کرد که همبستگی بین اعضای خانواده بسیاری از خلأهای عاطفی را در فرد فرد اعضای خانواده پر می‌کند. از آنجا که زنان ایثارگر بدین دلیل که به تنهایی بسیاری از مسائل را در زندگی خانوادگی‌شان حل و فصل می‌کنند، جبران بسیاری از خلأهای عاطفی در این زنان حائز اهمیت است؛ چرا که در صورت عدم جبران این خلأ عاطفی، زنان ایثارگر بالاجبار دنبال اغنای بسیاری از نیازهای خود هستند و از آنجا که امروزه فضای مجازی در دسترس‌ترین فضا برای تبادل احساسات و عواطف است به این فضا روی می‌آورند. حال چنانچه نیازهای عاطفی (نیاز به دیده‌شدن و شنیده‌شدن، نیاز به مورد توجه واقع شدن و دیگر نیازهای عاطفی) در بستر زندگی خانوادگی منسجم برطرف شود کمتر به این فضا روی می‌آوردند. در نتیجه می‌توان گفت، بین ساختار خانواده و گرایش به استفاده از فضای مجازی در زنان ایثارگر رابطه معکوس وجود دارد.

علاوه بر این، نتایج پژوهش حاضر نشان داد، امنیت روانی در رابطه بین ساختار خانواده با میزان استفاده از فضای مجازی در زنان ایثارگر نقش میانجی‌گرانه دارد. با توجه به بررسی پیشینه پژوهش در تحقیقات داخل و خارج کشور، پژوهشی که به بررسی نقش میانجی‌گرانه امنیت روانی در ارتباط با مؤلفه‌های مذکور بپردازد یافت نشد و این موضوع گواه بر جدید بودن و نوآوری در پژوهش حاضر می‌باشد. با این وجود، ژانگ^۱ و همکاران (۲۰۱۰) این یافته را عنوان نمودند که امنیت روانی نقش میانجی در ترویج اشتراک دانش در فضای مجازی دارد؛ بدین معنا که با بالا بودن مؤلفه امنیت روانی در افراد، آنان تمایل بیشتری داشتند تا دانش خود را در فضای مجازی

به اشتراک بگذارند. سوآرز و لویز^۱ (۲۰۱۴) به این نتیجه رسیدند که امنیت روانی تأثیر مستقیمی در استفاده درست افراد از شبکه‌های اجتماعی دارد. گیبارد^۲ و همکاران (۲۰۱۷) در پژوهشی عنوان نمودند که دستیابی به امنیت روانی می‌تواند تأثیر مستقیمی بر عملکرد یک تیم داشته باشد. نامنی و باقریان کاخکی (۱۳۹۸)، در پژوهشی به این نتیجه دست یافتند که احساس امنیت روانی در رابطه بین خوش‌بینی و خودشفقت‌ورزی با بهزیستی روان‌شناختی همسران جانبازان نقش میانجی‌گرانه دارد.

امروزه ضرورت و اهمیت امنیت در حوزه‌های مختلف بر کسی پوشیده نیست؛ چراکه تمامی امکانات زندگی در صورت نداشتن امنیت می‌تواند تحت‌الشعاع قرار گیرد. در همین راستا مازلو (۱۹۷۰)، در نظریه سلسله‌مراتبی خود عنوان می‌کند که احساس امنیت ارضای نیازهای بالاتر را امکان‌پذیر می‌سازد و شخص را به ظاهر شدن و فراگیری مهارت‌ها برمی‌انگیزد، به گونه‌ای که می‌توان گفت احساس امنیت روانی باعث ایجاد عوامل محافظتی شده که هم از جنبه روانی و هم از جنبه اجتماعی باعث افزایش بهزیستی در افراد می‌شود و در نتیجه حالت تسلط بر زندگی افزایش می‌یابد و فرد برای فعالیت خود چه در دنیای واقعی و چه در دنیای مجازی به استقلال خواهد رسید و وابسته به این گونه فضاها نخواهد شد؛ چراکه بر اساس نظریه سلسله‌مراتب مازلو (۱۹۷۰)، زمانی که فرد به امنیت روانی دست می‌یابد به استقلال از دیگران دست یافته و وابستگی به امر خاصی نخواهد داشت (عالی‌پور و همکاران، ۱۳۹۴). در همین راستا، حداد رنجبر (۱۳۹۱)، در پژوهشی عنوان نمود افرادی که از سطح پایین سلامت روانی برخوردار بودند به میزان بیشتری از اینترنت استفاده تفریحی می‌کردند. با عنایت به مطالب عنوان شده می‌توان گفت افراد با امنیت روانی بالا به دلیل دست‌یافتن به خودشکوفایی و استقلال از دیگران، در زمینه‌های مختلف زندگی هدف‌مند برخورد کرده و در این پژوهش نیز امنیت روانی بالا منجر به بهبود ساختار خانواده و کاهش استفاده از فضای مجازی گشت. در همین راستا، طبق عقیده برگیم^۳ و همکاران (۲۰۱۳) می‌توان گفت، احساس امنیت روانی خمیرمایه آرامش روان، امید و پویایی اعضای خانواده به‌شمار می‌آید. با عنایت به مطالب عنوان شده می‌توان گفت، خانواده دارای همبستگی و انسجام بالا از

-
1. Soares & Lopes
 2. Gibbard
 3. Bergheim

امنیت روانی بالاتری نیز برخوردار است؛ چراکه در چنین خانواده‌ای اعضای خانواده به یکدیگر محبت می‌ورزند، هنگام سختی‌ها و مشکلات در کنار یکدیگر هستند و به نیازهای یکدیگر چه از لحاظ مادی و چه از لحاظ عاطفی پاسخ می‌دهند؛ در نتیجه از احساس امنیت روانی برخوردار خواهند بود. رفته‌رفته احساس امنیت روانی در فرد، وی را برای مواجهه با بسیاری از محرکات در محیط بیرونی آماده می‌سازد. به‌طورمثال زن ایثارگری که از امنیت روانی بالا و ساختار خانوادگی مستحکم برخوردار است، به محرک‌های بیرونی از جمله فضای مجازی به‌گونه‌ای درست و برنامه‌ریزی شده پاسخ می‌دهد و تمام وقت خود را در این فضا صرف نمی‌کند و تنها برای برطرف کردن برخی از نیازهای ضروری خود از جمله آموزش به این فضا روی می‌آورد. بنابراین می‌توان گفت، ساختار خانوادگی محکم منجر به امنیت روانی بالا، و امنیت روانی بالا منجر به استفاده برنامه‌ریزی شده و درست از فضای مجازی می‌گردد. به‌عبارتی امنیت روانی در رابطه بین ساختار خانواده با میزان استفاده از فضای مجازی در زنان ایثارگر نقش میانجی ایفا می‌کند.

هر پژوهشی دارای محدودیت‌هایی است که پژوهش حاضر از آن مستثنا نیست؛ اولین محدودیت در این پژوهش مسئله قابلیت تعمیم آن به سایر جوامع آماری است؛ چراکه این پژوهش روی زنان ایثارگر شهر شهرکرد انجام شد و بهتر است برای تعمیم نتایج به سایر شهرهای کشور به‌خصوص کلان‌شهرها جانب احتیاط رعایت شود. همچنین، آزمون‌های به‌کاررفته در تحقیق حاضر، آزمون‌های خودسنجی هستند. در این خودسنجی توانایی‌ها و خصیصه‌های موردسنجش، بر درک فرد از خود مبتنی است و به‌عبارت‌دیگر، ارتباط نزدیکی با «خودپنداره» فرد دارد و در صورتی که خودپنداره فرد منطبق با واقعیت نباشد، این‌گونه مقیاس‌ها نمی‌توانند به‌خوبی توانایی‌های واقعی فرد را انعکاس دهند و تنها بیانگر درک فرد از خود هستند.

باتوجه‌به اینکه ابزار اندازه‌گیری تحقیق حاضر، پرسشنامه بوده است، پیشنهاد می‌شود در تحقیق‌های آینده روش‌های دیگری از قبیل مصاحبه، مشاهده و... در کنار این ابزار استفاده شود تا نتایج تحقیق اعتبار بیرونی داشته و قابل تعمیم به جامعه باشد. براساس یافته‌های پژوهش پیشنهاد می‌شود، جلسات آموزشی از سوی مراجع فرهنگی در شهرستان‌ها به‌منظور آشنانمودن و اطلاع‌رسانی به زنان و مردان درمورد فناوری‌های جدید به‌ویژه اینترنت و شبکه‌های اجتماعی مجازی برگزار شود. باتوجه‌به اهمیت امنیت روانی در کاهش استفاده از فضای مجازی و نیز

اهمیت ساختار خانواده زنان ایثارگر، از نتایج این تحقیق می‌توان برای آگاه‌ساختن مشاوران و دست‌اندرکاران در امر آموزش خانواده زنان ایثارگر نسبت به اهمیت نقش احساس امنیت روانی به‌عنوان یکی از عوامل موثر در حفظ انسجام خانواده استفاده کرد.

تعارض منافع

بنا به اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع نداشته است.

تشکر و قدردانی

نویسندگان مقاله بر خود لازم می‌دانند از همه کسانی که در انجام این پژوهش همکاری کردند؛ به‌خصوص زنان ایثارگر شهر شهر کرد که با متانت و حوصله به پرسشنامه‌ها پاسخ دادند، کمال تشکر و قدردانی را داشته باشند.

منابع

- انصاری، ابراهیم؛ کیان‌پور، مسعود و عطایی، پری (۱۳۹۵)، تبیین جامعه‌شناختی سرمایه اجتماعی خانواده و فضای مجازی (مورد مطالعه: شهر اصفهان)، علوم اجتماعی، س دهم، ش ۳۵: ۱۲۱-۱۴۴ .
- ایدلخانی، شیرین و حیدری، حسن (۱۳۹۵)، سنجش اثربخشی آموزش تاب‌آوری بر سلامت روان و کیفیت زندگی همسران جانبازان، فصلنامه روان‌شناسی نظامی، س هفتم، ش ۲۷: ۶۷-۸۰ .
- پورجلی، ربابه و رضائی، سمانه (۱۳۹۶)، بررسی رابطه میزان ساعات استفاده از شبکه‌های اجتماعی (مجازی) میزان انسجام اجتماعی خانواده بین خانواده‌های شهر نقدة، مطالعات جامعه‌شناسی، س ۱۰، ش ۳۸: ۲۱-۴۲ .
- تکییری، شیوا و نظیری، قاسم (۱۳۹۶)، پیش‌بینی استفاده آسیب‌زا از شبکه‌های اجتماعی براساس سبک‌های حل تعارض و انسجام خانواده در زوجین، روان‌شناسی معاصر، ش ۲: ۴۲۲-۴۲۵ .
- جعفرزاده داشبلاغ، حسن؛ بیداری کویچی، محمد؛ حسین‌زاده، یزدان و صمدی‌فرد، حمیدرضا (۱۳۹۴)، رابطه بین استفاده از شبکه‌های اجتماعی با رضایت زناشویی و تعارضات زناشویی، همایش ملی روان‌شناسی و مدیریت آسیب‌های اجتماعی .
- حداد رنجبر، سمیه (۱۳۹۱)، رابطه اعتیاد به اینترنت و نوع استفاده از آن با وضعیت سلامت روان دانشجویان، نخستین کنگره ملی فضای مجازی و آسیب‌های اجتماعی نوپدید، تهران: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی .

حقوق‌شناس، نادر (۱۳۹۷)، بررسی عوامل مؤثر بر احساس امنیت روانی سالمندان باتأکید بر سطح توسعه‌یافتگی مناطق مختلف شهر تهران- کاربرد مدل چندسطحی، فصلنامه جمعیت، س بیست، ش پنجاه، ۱۰۵: ۳۵-۵۶ .

خجیر، یوسف (۱۳۹۶)، آسیب‌شناسی استفاده از شبکه‌های اجتماعی و نرم‌افزارهای تلفن همراه در خانواده ایرانی (باتأکید بر نقاط قوت، ضعف، فرصت و تهدید)، فصلنامه شورای فرهنگی اجتماعی زنان و خانواده، س بیست، ش ۷۷: ۱۱۰-۱۳۶ .

زارع، حسین و امین‌پور، حسن (۱۳۹۰)، آزمون‌های روان‌شناختی، تهران: آبیژ. صدیق اورعی، غلامرضا؛ نوغانی، محسن و سالار، علی (۱۳۹۲)، شبکه اجتماعی همسرگزینی و تأثیر آن بر رضایت از زندگی زناشویی در بین مردان متأهل، جامعه‌شناسی کاربردی، س بیست و چهارم، ش ۴۹، ۱۷-۳۶ .

عالی‌پور، سیروس؛ سحاقی، حکیم و محمدی، علی (۱۳۹۴)، نظریه انگیزشی مزلو: نقد و بررسی محدودیت‌های کاربردی آن در فرهنگ بومی اسلامی ایرانی، مجله علوم انسانی اسلامی، ش ۷: ۱-۱۸ .

کیانی، احمدرضا؛ فرح‌بخش، کیومرث؛ اسدی، مسعود و شیرعلی‌پور، اصغر (۱۳۸۹)، ابعاد جهت‌گیری مذهبی و مرزهای ارتباطی خانواده، روان‌شناسی و دین، س سوم، ش ۳: ۹۳-۱۰۶ .
گلاسر، ویلیام (۲۰۱۲)، تئوری انتخاب، مترجم علی صاحبی (۱۳۹۱)، تهران: سایه سخن.
گلاسر، ویلیام (۲۰۱۰)، تئوری انتخاب، ترجمه مهرداد فیروزبخت (۱۳۹۵)، تهران: رسا .
مجردی، وحید؛ اسلامی، علی و جمال، سعید (۱۳۹۳)، بررسی وضعیت استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی بین دانشجویان استان خراسان شمالی. فصلنامه علمی دانش انتظامی خراسان شمالی، س ۱، ش ۴: ۹۸-۸۵.

مازلو، آبراهام (۱۹۷۰)، روان‌شناسی شخصیت سالم، ترجمه شیوا رویگریان (۱۳۸۵)، تهران: گلشانی.
محمدی، حمید (۱۳۹۵)، بررسی تأثیر شبکه‌های اجتماعی و دنیای مجازی بر میزان طلاق و رضایت زناشویی مطالعه موردی استان آذربایجان غربی، سومین کنفرانس بین‌المللی پژوهش در مهندسی، علوم و تکنولوژی، ۱۳۹۵.

مظاهری، محمدعلی؛ حبیبی، مجتبی و عاشوری، احمد (۱۳۹۲)، ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی مقیاس انسجام و انعطاف‌پذیری خانواده، مجله روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالینی ایران، س نوزدهم، ش ۴: ۳۱۴-۳۲۵ .

مقاتلی، نعیم؛ پولادی ری شهری، علی و رضایی، محمدرضا (۱۳۹۵)، بررسی تأثیر اخبار انتظامی در رسانه‌ها بر باورهای فراشناختی و احساس امنیت روان‌شناختی، فصلنامه علوم انتظامی، س دوم، ش ۲: ۱۵-۲۵.

مولایی، محمدمهدی (۱۳۸۹)، شبکه‌های اجتماعی فراتر از ابزارهای تکنولوژیک، همایش پنجره مهر، تهران: فرماندهی انتظامی تهران شرق، معاونت اجتماعی.

نامنی، ابراهیم و باقریان کاخکی، مریم (۱۳۹۸)، نقش میانجی‌گرانه احساس امنیت روانی در رابطه خوش‌بینی و خودشفقت‌ورزی با بهزیستی روان‌شناختی در همسران جانباز، فصلنامه طب جانباز، س یازدهم، ش ۲: ۱۰۲-۱۰۸.

References

- Aidelkhani, S. H., & Heydari, H. (2016). Measuring the Effectiveness of Resilience Training on the Mental Health and Quality of Life of the Handicapped Veterans' Wives. *Journal of military Psychology*, 7(27), 67-80. [In Persian]
- Alipour, S., Sahaqi, H., & Mohammadi, A. (2015). Maslow's motivational theory: A critique of its practical limitations in the native Islamic culture of Iran. *Journal of Islamic Humanities*, 7, 1-18. [In Persian]
- Amber, R., & Carole, P. M. (2009). Long-Distance and Proximal Romantic Relationship Satisfaction: Attachment and Closeness Predictors. *Journal of College Counseling*, 12(1), 5-17. DOI:10.1002/j.2161-1882.2009.tb00036.x.
- Ansari, E., Kianpoor, M., & Ataie, P. (2016). Sociological explanation of family social capital and cyberspace (Case study: Isfahan). *Social Sciences*, 10(35), 121-144. [In Persian]
- Bergheim, K., Eid, J., Hystad, S. W., Birkeland, M., Mearns, K., & Larsson, G. (2013). The role of psychological capital in perception of safety climate among air traffic controllers. *Journal of Leadership & Organizational Studies*, 2(20), 232-241. <https://doi.org/10.1177/1548051813475483>.
- Buijck, B. I., Zuidema, S. U., Spruit-van Eijk, M., Bor, H., Gerritsen, D. L., & Koopmans, R. T. (2014). Determinants of geriatric patients' quality of life after stroke rehabilitation. *Aging Ment Health*, 8(18), 980-985. doi: 10.1080/13607863.2014.899969.
- Choi, A.W. K. (2012). The relationship between Family Cohesion and Intimacy in Dating Relationship: A Study Based on Attachment and Exchange Theorie. *Discovery Student Journal*, 1, 91-109.
- Clayton, R. B. (2014). The Third Wheel: The Impact of Twitter Use on Relationship Infidelity and Divorce. *Cyber psychology, Behavior, And Social Networking*, 7(17), 425-430. DOI:10.1089/cyber.2013.0570.
- DeGraaf, H., Van de Schoot, R., Woertman, L., Hawk, S.T., & Meeus, W. (2011). Family cohesion and romantic and sexual initiation: A three wave longitudinal study. *J Youth Adolesc*, 41(5), 583-592. <https://doi.org/10.1007/s10964-011-9708-9>.
- Dew, J., & Tulane, S. (2015). The Association Between Time Spent Using Entertainment Media and Marital Quality in a Contemporary Dyadic National Sample. *Journal of Family and Economic Issues*, 36, 621-632. doi:10.1177/1461444807080339.

- Gibbard, K., Griep, Y., Hoffart, G., & Onen, D. (2017). one big happy engineering family? the influence of psychological contracts on team outcomes and the mediating role of person team fit. *Canadian Engineering Education Association*, 4, 1-7. DOI:10.24908/pceea.v0i0.7386
- Glasser, W. (2012). *Selection theory*, translated by Ali Sahebi. Tehran: Sayeh Sokhan. [In Persian]
- Glaser, W. (2010). *Selection theory*, translated by Mehrdad Firoozbakht. Tehran: Rasa. [In Persian]
- Haddad Ranjbar, S. (2012), *The Relationship between Internet Addiction and Its Use with Students' Mental Health Status*, The First National Congress on Cyberspace and Emerging Social Injuries. Tehran: Ministry of Cooperatives, Labor and Social Welfare. [In Persian]
- Hagh Shenasi, N. (2018). Investigating the effective factors on the feeling of psychological security of the elderly with emphasis on the level of development of different areas of Tehran-application of a multilevel model. *Population Quarterly*, 25 (105), 56-35.
- Hansen, D., Shneiderman, B., & Smith, M. A. (2010). Analyzing social media networks with NodeXL: Insights from a connected world. Morgan Kaufmann.
- Hosseinkhanzadeh, A.A., Esapoor, M., Yeganeh, T., & Mohammadi, R. (2013). A Study of The Family Cohesion in Families with Mentally Disable Children. *Procedia Soc and Behav Sci*, 84, 749-753. doi:10.1016/j.sbspro.2013.06.639.
- Jafarzadeh Dashbalagh, H., Bidari Kujji, M., Hosseinzadeh, Y., & Samadifard, H.R. (2015). *The relationship between social media use with marital satisfaction and marital discord*. National Conference on Psychology and Social Injury Management. . [In Persian]
- Khajir, Y. (2017). Pathology of using social networks and mobile software in the Iranian family (with emphasis on strengths, weaknesses, opportunities and threats). *Quarterly Journal of Women and Family Socio-Cultural Council*, 20 (77), 136-110. . [In Persian]
- Kiani, A.R., Farahbakhsh, K., Asadi, M., & Shir Alipour, A. (2009). Dimensions of religious orientation and communication boundaries of family, *psychology and Religion*, 3 (3), 106-93. . [In Persian]
- Kruzich, J. M., Mienko, J. A., & Courtney, M. E. (2014). Individual and work group influences on turnover intention among public child welfare workers: The effects of work group psychological safety. *Children and Youth Services Review*, 42, 20-27. DOI:10.1016/j.chilyouth.2014.03.005
- Lambert, M. J. (2013). Outcome in Psychotherapy The Past and Important Advances. *Psychotherapy*, 50, 42-51. doi: 10.1037/a0030682.
- Lewis, A., Knight, T., Germanov, G., Benstead, M., Joseph, C., & Poole, L. (2015). The Impact on Family Functioning of Social Media Use by Depressed Adolescents: A Qualitative Analysis of the Family Options Study. *Front Psychiatry*, 6, 131. doi: 10.3389/fpsy.2015.00131.
- Maslow, A. H (1970). *Psychology of Healthy Personality*. Translated by Shiva Roygarian. Tehran: Golshani.
- Maslow, A. H (1952). *Manual for the security-insecurity inventory*. California. Consulting psychological press.
- Mazaheri, M., Habibi, M., & Ashori, A. (2014). Psychometric Properties of Persian Version of the Family Adaptability and Cohesion Evaluation Scales (FACES-IV) . *IJPCP*, 19 (4), 314-325. [In Persian]

- Moghatli, N., Poladi Rishhari, A., & Rezaei, M.R. (2016). Investigating the Impact of Disciplinary News in the Media on Metacognitive Beliefs and Emotional Psychological Security. *Law Enforcement Quarterly*, 2 (2), 15-25. [In Persian]
- Mohammadi, H. (2016). Investigating the effect of social networks and virtual world on divorce rate and marital satisfaction: A case study of West Azerbaijan province. 3rd International Conference on Research in Engineering, Science and Technology, 2016. [In Persian]
- Molaei, M.M. (2010). *Social networks go beyond technological tools*. Seal Window Conference. Tehran: East Tehran Disciplinary Command, Social Deputy. [In Persian]
- Nameni, I., & Bagherian Kakhki, M. (2019). The mediating role of psychological security in the relationship between optimism and self-compassion and psychological well-being in veteran spouses. *Veteran Medicine Quarterly*, 11 (2), 102-108. [In Persian]
- Nazir, S., Sidra, S., Malik, M. S., Falak, S, Zarqa, A., & Muhammad Rizwan, S. (2012). Parental Conflict And Its Effects On Youth Self Esteem (A Study At University Of Punjab). *Inter J of Asian Soc Sci*, 2(9), 1392-1400.
- Olson, DH., Portner, J., & Lavee, Y. (1985). FACES III. Unpublished manuscript, Family Social Science. University of Minnesota; 1985.
- Pierce, T. (2009). Social anxiety and technology: Face-to-face communication versus technological communication among teens. *Computers in Human Behavior*, 25, 1367-1372. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2009.06.003>
- Raes, F., Pommier, E., Neff, K. D., & Van Gucht, D. (2011). Construction and factorial validation of a short form of the Self-Compassion Scale. *Clinical Psychology and Psychotherapy*, 18(3), 250-255. doi: 10.1002/cpp.702.
- Sedigh Oraei, GH., Noghani, M., & Salar, A. (2012). Social Network of Mate Selection and Marital Satisfaction Among the Married Men. *Applied Sociology*, 24(49), 17-36. [In Persian]
- Sharaievskaa, I., & Stodolskab, M. (2017). Family satisfaction and social networking leisure. *Leisure Studies, Social Movement Studies*, 36(2), 231-243. <https://doi.org/10.1080/02614367.2016.1141974>
- Soares, A., & Lopes, M. (2014). Social networks and psychological safety: A model of contagion. *Journal of Industrial Engineering and Management*, 7(5), 995-1012. <http://dx.doi.org/10.3926/jiem.1115>.
- Takbiri, SH., & Naziri, GH. (2017). Predicting the harmful use of social networks based on conflict resolution styles and family cohesion in couples. *Contemporary Psychology*, 12, 422-425. [In Persian]
- Valenzuela, S., Halpern, D., & Katz, J. (2014). Social network sites, marriage well-being and divorce: Survey and state-level evidence from the United States. *Computers in Human Behavior*, 36, 94-101. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2014.03.034>
- Zare, H., & Aminpour, H. (2011). *Psychological tests*. Tehran: Ayizh. [In Persian]
- Zhang, Y., Fang, Y., Wei, K., & Chen, H. (2010). The role of psychological safety in promoting knowledge sharing in virtual communities. *International Journal of Information Management*, 30(5), 425-436. <https://doi.org/10.1016/j.ijinfomgt.2010.02.003>